

N:o 12.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående försäljning af åtskilliga kronoegendomar i de norrländska länen; gifven Stockholms slott den 31 december 1886.

Under åberopande af bilagda statsrådsprotokoll öfver finansärenden för denna dag, vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva:

att, med undantag af dels kronoskären Limön, Rönmalen och Granskär i Gefleborgs län, dels de å Frösön i Jemtlands län belägna kronoegendomar, kronans samtliga i de norrländska länen belägna utarrenderade jordegendomar, hvilkas arrenden öfverstiga tvåhundra kronor, men ej öfverstiga femhundra kronor, och hvilkas bibehållande i sin helhet eller delvis åt kronan icke af befintlig skogstillgång eller annan särskild anledning påkallas, må, i den mån arrendekontrakten efter uppsägning eller eljest närma sig sitt slut, å offentlig auktion till den högstbjudande försäljas under de i nådiga brevet den 29 maj 1874 bestämda vilkor;

att innan sådan egendom, efter skogsmarks frånskiljande, utbjudes till försäljning, den till försäljning afsedda delen värderas i den ordning, som för arrendeuppskattningar är stadgad, och att kostnaden för sådan värdering må få utgå af samma anslag som resekostnader vid domänförvaltningen;

samt att köpeskillingarne må få användas på enahanda sätt som

är bestämdt i fråga om köpeskillingarne för de hemman och lägenheter, hvilkas försäljning eger rum enligt nådiga brefvet den 29 maj 1874.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Gust. Tamm.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 31 de-
cember 1886.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern THEMPTANDER,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
friherre VON OTTER,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT,
RYDING,
VON KRUSENSTJERNA och
friherre TAMM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet friherre Tamm yttrade:
Enligt Riksdagens skrifvelse den 11 maj 1874 — hvars innehåll
meddelats kammarkollegium genom nådigt bref den 29 samma månad
— har Riksdagen medgifvit att sådana kronan tillhöriga, under kam-
markollegii förvaltning ställda och för statsverkets räkning utarrenderade
hemman och lägenheter, för hvilka årliga arrendeafgiften icke öfver-
stege 200 kronor, och hvilkas bibehållande åt kronan icke på grund
af befintlig skogstillgång eller af annan särskild anledning påkallades,
finge, i den mån derom gällande arrendekontrakter efter uppsägning
eller eljest närmade sig sitt slut, under iakttagande af de föreskrifter,

Eders Kongl. Maj:t kunde finna lämpligt meddela, på offentlig auktion till den högstbjudande försäljas under vilkor: att köpare, som sådant åstundade, skulle ega att, efter derom vid auktion gjord anmälan, inbetala köpeskillingen under loppet af sex år med $\frac{1}{4}$ årligen, såvida han, för fullgörandet deraf, vid auktionstillfället stälde säkerhet; att högsta anbudets antaglighet komme att underställas Eders Kongl. Maj:ts pröfning; att försäljningen skulle ega rum utan förbehåll af någon kronotionde eller sådan grundränta, som utginge endast af kronoskatteegendomar; samt att, sedan köpebref utfärdats, de sålda hemmanen och lägenheterna skulle komma att i jordeboken upptagas under titel »utsökne eller allmänt frälse» och för betecknande af denna deras natur påföras ränta till kronan i likhet med andra frälsehemman i orten.

Hvad sålunda beslutits i fråga om försäljning af ofvan omförmälda egendomar har sedermera, på derom af Riksdagen gjord framställning, enligt nådigt bref den 6 juni 1879 utsträckts jemväl till de egendomar af enahanda beskaffenhet, hvilka efter den 29 maj 1874 kommit under kammarkollegii förvaltning; och är, i afseende å dispositionen af de genom försäljningen inflytande medel, genom Riksdagens år 1877 meddelade, af Eders Kongl. Maj:t gillade beslut stadgadt, att desamma må, i den mån tillfällen dertill sig yppa, användas till sådana inköp af skogbärande eller till skogsodling tjenlig mark, hvilka af Eders Kongl. Maj:t pröfvas vara fördelaktiga och hvartill medel icke kunna beredas från det till skogsväsendet anvisade reservationsanslag.

På grund af de nämnda nådiga brefven hafva tid efter annan till den 1 i denna månad försålts 234 mindre egendomar, hvilka varit i bevillningsafseende uppskattade till 642,568 kronor 99 öre, lemnat i årligt arrende 21,534 kronor 28 öre jemte 2,089 kronor 37 öre i städja samt vid försäljning betingat 1,288,439 kronor 6 öre.

I det förslag till domänförvaltningens ordnande, som år 1880 inom finansdepartementet med biträde af särskildt tillkallade personer uppgjordes, väcktes äfven fråga derom, att kronans i de norrländska länen belägna utarrenderade egendomar skulle efter hand försäljas och i stället andra för jordbrukets drifvande och för förvaltningen lämpligare belägna egendomar inköpas; och anfördes dervid: att de norrländska kronoegendomarnes egentliga värde utgjordes af de stora skogsvidder, som vid skattläggningar och afvittringar blifvit dem tilldelade, och att, i den mån vid ny utarrendering skogsmarken till större eller mindre del undantoges för att ställas under skogsstatens omedelbara förvaltning, svårighet uppstode att få återstående egendomen utarrenderad till skälig afgift, hvilket synnerligen visat sig i Jemtland; att arrende-

afkomsten af ifrågavarande egendomar, jemförd med deras taxeringsvärde, redan då vore vida lägre än den efter samma grund beräknade arrendeinkomsten af kronans egendomar i det öfriga riket, hvilket missförhållande antogs, i mån af skogens afskiljande, komma att framträda än skarpare; samt att, på samma gång af nu anförda omständigheter kunde dragas den slutsats, att det af komiterade ifrågasatta utbytet af egendomar skulle bereda kronan en högre inkomst, förvaltningskostnaderna borde genom en dylik åtgärd minskas.

Från försäljningen borde dock, enligt komiterades åsigt, undantagas de fisken, kronan egde i de norrländska länen, och hvilka med den utveckling fiskerinäringen på senare tider erhållit samt det alltjemt stigande priset å fiskvaror borde för framtiden lemna statsverket ganska betydande inkomster.

Kammarkollegium anbefaldes att öfver den väckta frågan angående försäljning af domänerna i de nämnda länen inkomma med underdånigt utlåtande och i sammanhang dermed jemväl taga under öfvervägande, huruvida äfven inom rikets öfriga län försäljning af utarrenderade kronoegendomar, utöfver hvad genom nådiga brefven den 29 maj 1874 och den 6 juni 1879 blifvit förordnadt, kunde anses af omständigheterna påkallad.

I det underdåniga utlåtande, som kammarkollegium den 25 november 1881 i ärendet afgaf, framställde kollegium förslag om försäljning af sådana i hela landet belägna kronoegendomar, för hvilka vid uppskattning till utarrendering maximiarrendet ej fastställdes till högre belopp än 500 kronor. Deremot fann kollegium någon särskild framställning rörande försäljning af alla kronoegendomarne i de norrländska länen ej vara af behof påkallad, enär arrendevärdet för de flesta af dessa egendomar, efter skogsmarkens afskiljande, antagligen icke komme att öfverstiga 500 kronor.

I nådig proposition till Riksdagen den 23 december 1881 gjorde Eders Kongl. Maj:t framställning derom, att vid inträffande arrendelighet af sådana kronan tillhöriga egendomar, för hvilka årliga arrendefgiften vore högre än 200 kronor, men icke öfverstege 500 kronor, det finge bero af Eders Kongl. Maj:t att, efter pröfning af omständigheterna i hvarje särskildt fall, förordna, huruvida egendomen borde försäljas eller icke; att på enahanda sätt finge förfaras äfven i afseende å dylika, i de norrländska länen belägna egendomar, för hvilka årliga arrendet öfverstege 500 kronor; samt att de genom den då föreslagna försäljningen inflytande medel finge användas till afbetalning å statens för jernvägsbyggnader upptagna lån.

Vid 1882 års riksdag bifölls Eders Kongl. Maj:ts nämnda framställning af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren afslog densamma, så att frågan förföll.

I underdånig skrifvelse den 30 januari 1885 har domänstyrelsen ånyo väckt fråga om försäljning af kronans samtliga utarrenderade jordegendomar i de norrländska länen och erinrar dervid, att dessa egendomar befinnas spridda å en yta, som utgör omkring två tredjedelar af hela riket. Utan tvifvel torde, såsom domänstyrelsen äfven framhållit, denna omständighet medföra, att, i händelse egendomarne fortfarande komma att utarrenderas, kronans utgifter för arrendeuppskattningar, syner, besigtningar, skogseffekters utstämpling och utsyning m. m. måste uppgå till synnerligen höga belopp i förhållande till de arrenden, som kunna af egendomarne påräknas.

Enligt hvad domänstyrelsen upplyst, skulle ifrågavarande egendomars sammanlagda arrende utgöra 3,52 procent af taxeringsvärdet; och i den mån vid ny utarrendering af egendomarne skogsmarken frånskiljes, antager domänstyrelsen, att de nya arrendebeloppen komma att betydligt understiga de nuvarande.

Utom de dryga förvaltningskostnaderna och de låga arrendeinkomsterna har domänstyrelsen såsom skäl för den ifrågasatta försäljningen åberopat de svårigheter, som mött för egendomarnes utarrendering, och dervid anfört att de norrländska kronoegendomarne, åtminstone de i Jemtland belägna, befunde sig i allmänhet i vanvårdadt skick, med förfallna åbyggnader, hvilket för arrendatorerne medförde betydliga omkostnader för egendomarnes iståndsättande, innau någon inkomst af dem kunde påräknas. Och som arbetsprisen i de norrländska länen i synnerhet vid de tider, då skogsarbetena påginge, vore högt uppdrifna, vore det helt naturligt, att personer, som ej kunde köpa jord, hellre sökte sig en säker förtjenst i skogarne än de nedlade tid och penningar på ett arrende, af hvilket de åtminstone under de närmaste åren ej kunde vänta några säkra förmåner. Särskildt i Jemtland, hvarest största antalet af de norrländska domänerna vore beläget, hade svårighet mött för deras utarrendering, i det att derstädes inträffat, att flera arrendeauktioner efter hvarandra måst hållas, utan att något anbud afgifvits.

På grund af nu anförda omständigheter och då domänstyrelsen med hänsyn till det fördelaktiga resultat, som hittills, oaktadt rådande tryckta konjunkturer för jordbruket, ernåtts vid försäljning af kronoegendomar uti de norrländska länen, icke hade anledning antaga, att en dylik försäljning för framtiden skulle ställa sig mindre gynsam, har

domänstyrelsen hemställt, att samtliga uti de nämnda länen belägna, för kronans räkning utarrenderade jordegendomar med arrenden öfverstiggande 200 kronor, och hvilkas bibehållande i sin helhet eller delvis åt kronan icke på grund af befintlig skogstillgång eller af annan särskild anledning påkallades, måtte, i den mån gällande arrendekontrakt efter uppsägning eller eljest närmade sig sitt slut, få å offentlig auktion till den högstbjudande försäljas under de i nådiga brefvet den 29 maj 1874 omförmälda vilkor.

Vidare hemställer domänstyrelsen, att, då skogsvärdet komme att stiga i den mån de enskildes skogar afverkas, samt det borde anses såsom en pligt för den nuvarande generationen att bibehålla och föröka kronans skogar, de genom försäljningen inflytande medel må användas till inköp af skogbärande eller till skogsodling tjenlig mark, samt att till ledning vid bedömande af köpeanbud å egendomar, hvilka efter skogens afskiljande försäljas, särskild värdering må å egendomen företagas af sådana personer, som enligt gällande stadganden verkställa arrendeuppskattningar, och att kostnaden därför må utgå af anslaget till resekostnader vid domänförvaltningen.

Den 23 februari 1885 anbefalde Eders Kongl. Maj:t sine befallningshafvande i Gefleborgs, Jemtlands, Vesterbottens och Norrbottens län att öfver domänstyrelsens berörda framställning afgifva underdåniga utlåtanden; och är, enligt nådigt bref den 13 april 1886, föreskrift meddelad derom, att de af de norrländska kronoegendomarne, som under den närmaste framtiden varda arrendelediga, icke skola utarrenderas för längre tid än till den 14 mars 1889.

Sedan Eders Kongl. Maj:ts bemälda befallningshafvande numera, jemte egna underdåniga utlåtanden, insändt inhemtade yttranden från åtskilliga vederbörande, torde Eders Kongl. Maj:t tillåta mig att af innehålllet i nämnda handlingar anföra följande.

Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i *Norrbottens* län har meddelat, att värdet af länets få återstående egendomar låge ej i dem tilldelad skogsmark, utan i åbyggnaderna samt den odlade eller till odling tjenliga marken, samt att åtskilliga af dessa egendomar numera vore väl skötta och kunde derigenom tjena till föredöme för länets jordbrukande befolkning. Då härtill komme, att möjligen en eller annan af ifrågavarande egendomar torde varda för något statens ändamål erforderlig, syntes det Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande ej lämpligt, att beslut nu fattades om försäljning af alla i länet belägna kronoegendomar, utan hemstälde Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, att för hvar och en af dem, i mån af nu löpande arrendeperio-

ders utgång, utredning måtte ske om hvad med egendomen borde vidtagas. Vederbörande kronofogdar hafva i större eller mindre omfattning tillstyrkt en utsträckt försäljning af domänerna inom länet.

Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i *Vesterbottens* län har, med uppgift att förvaltningskostnaderna för kronans egendomar i detta län under åren 1881—1884 i medeltal endast uppgått till 167 kronor 89 öre och att svårigheter ej mött för deras utarrendering, förklarar sig hysa den åsigt, att, ehuru de norrländska egendomarne för närvarande lemnade föga mera än 3 procent å taxeringsvärdet, de likväl, med den skärpta kontroll, som numera införts i afseende å arrendatorernes skyldigheter, otvifvelaktigt komme att brukas långt bättre än hittills varit förhållandet, samt att de i följd deraf antagligen skulle framdeles kunna utarrenderas på fördelaktigare vilkor; och då framdeles möjligen kunde för kronan uppstå behof att ega jordbruksfastighet inom länet, har Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande afstyrkt domänstyrelsens ofvanberörda framställning.

Beträffande kronans egendomar inom Helsingland har Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i *Gefleborgs* län, med hänsyn till deras i förhållande till taxeringsvärdet utgående låga arrenden och då, i händelse af skogsmarkens afskiljande, arrendena antagligen ej komme att stiga, tillstyrkt dessa egendoms försäljning, hvaremot kronans egendomar i Gestrikland, som mera liknade mellersta Sveriges landskap än Norrland, ansetts böra fortfarande bibehållas; och anfördes särskildt, att kungsladugården Wall, hvilken såsom belägen nära Gefle medförde mindre förvaltningskostnader, vore en betydande egendom, som kunde betraktas såsom ett mönster för länets jordbruk, att kronoskären Limön, Rönnmalen och Granskär såväl med afseende å arrendets förhållande till taxeringsvärdet som till belägenheten utanför Gefle och deraf följande betydelse såsom lotsstationer med mera borde i kronans ego bibehållas, att hemmanen Forss, Vibyggehyttan, Nordansjö och Åbyn med lägenheten Sveden i arrende lemnade 3,97 procent å taxeringsvärdet, samt att åtminstone något af dem kunde antagas vid ny auktion lemna något högre arrende.

Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i *Jemtlands* län medgaf väl, att arrendeafgifterna af de norrländska kronoegendomarne för närvarande vore låga och att svårigheter mött vid utarrendering, särskildt i Jemtland, men hyste den förhoppning, att dessa missförhållanden skulle häfvas, i den mån egendomarne hunne iståndsättas ur det förfall, hvori de råkat under föregående förvaltning. På grund häraf kunde Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande ej tillstyrka försäljning

af samtliga ifrågavarande egendomar, men ansåg, att, för erhållande af medel till inköp af till kronopark tjenlig skog, försäljning borde ske af en eller annan egendom, som det vore mindre fördelaktigt att bibehålla. För den händelse likväl en så utsträckt försäljning som den af domänstyrelsen ifrågasatta beslötes, erinrade Eders Kongl. Maj:ts befälningshafvande derom, att de å Frösön belägna egendomarne borde bibehållas, enär de dels kunde ifrågakomma att användas för militära behof, dels ock såsom belägna nära Östersund medförde ringa kostnad för tillsyn.

Resultatet af den försäljning af kronoegendomar, som på grund af nådiga brefven den 29 maj 1874 och den 6 juni 1879 intill den 1 innevarande månad egt rum i Jemtlands, Vesterbottens och Norrbottens län, har varit följande:

		antal sålda egendomar	arrende, kronor	taxeringsvärde, kronor	köpesumma, kronor
i Jemtlands län	8	842: 82	45,600: —	74,440: —
» Vesterbottens »	3	353: 05	15,700: —	14,585: —
» Norrbottens »	4	643: —	18,900: —	26,500: —

Deremot har i Gefleborgs län någon dylik försäljning ej egt rum.

En af vederbörande tjensteman inom domänstyrelsen den 1 i denna månad meddelad uppgift, som torde under litt. A få biläggas dagens protokoll, utvisar att inom nämnda fyra län finnas följande egendomar, som lemna högre arrende än 200 kronor årligen:

		antal	taxeringsvärde, kronor	jordarrende, kronor	skogsarrende, kronor	summa, kronor
Gefleborgs län	..	20	527,400: —	12,359: 67	1,086: —	13,445: 67
Jemtlands »	...	34	472,600: —	13,439: 63	4,974: —	18,413: 63
Vesterbottens »	...	9	116,000: —	3,675: 86	— —	3,675: 86
Norrbottens »	...	8	116,100: —	3,883: 11	— —	3,883: 11
Summa	71	1,232,100: —	33,358: 27	6,060: —	39,418: 27	

I förhållande till taxeringsvärdet afkasta egendomarne således i Gefleborgs län 2,55 procent, i Jemtlands län 3,89 procent, i Vesterbottens län 3,16 procent och i Norrbottens län 3,35 procent samt hela Norrland 3,19 procent. 1880 års komité uppgaf, att kronoarrendena i mellersta och södra Sverige i medeltal utgjorde 4,60 procent å taxeringsvärdet.

Enligt uppgift från statskontorets riksboksluts byrå har från förslagsanslaget till resekostnader vid domänförvaltningen utbetalts:

	1883	1884	1885
från Gefleborgs läns ränteri kronor	544: 79	610: 59	276: 95
» Jemtlands » » »	1,249: 88	701: 60	735: 75
» Vesterbottens » » »	219: 92	150: 66	63: 64
» Norrbottens » » »	— —	4: 56	219: 24
Summa kronor	2,014: 59	1,467: 41	1,295: 58

I medeltal har således årligen betalts 1,592 kronor, hvartill kommer arfvodet till den i Jemtlands län anstälde domänintendent, 1,200 kronor om året. Kostnaden för den lokala domänförvaltningen i Norrland öfverstiger *fem* procent af hela arrendebeloppet för såväl de större egendomarne som de, hvilka lemna mindre än 200 kronor om året, då samma procent för hela riket icke uppgått till *tre* procent.

En orsak till det ogynsamma förhållandet mellan de norrländska kronoegendomarnes taxeringsvärde samt den arrendeinkomst, de lemna, torde vara att söka deri, att till egendomarne höra betydande skogsvidder, hvilka naturligtvis öka taxeringsvärdet, men för att lemna nöjaktig afkomst böra ställas under skogsstatens omedelbara förvaltning. Sedan ett sådant afskiljande af skogsmarken skett, lär dock, såsom domänstyrelsen anfört, ofta inträffa, att svårigheter möta för den återstående egendomens utarrenderande, synnerligast till nöjaktigt arrende, då deremot de siffror, jag här ofvan anfört, antyda att försäljning af egendomar i de norrländska länen inbragt en köpesumma, som såväl i förhållande till taxeringsvärde som arrende varit att anse såsom förmånlig. De här ofvan påvisade, jemförelsevis betydande kostnaderna för förvaltningen af de norrländska kronoegendomarne drabba naturligtvis egentligen de mindre egendomarne, hvilkas bibehållande i kronans ego således varder än mindre fördelaktigt. Vid öfvervägande häraf synes mig framstå såsom det ekonomiskt rigtiga förfaringssättet, att de norrländska kronoegendomarne efter skogsmarkens fränskiljande försäljas, hvarvid dock torde böra undantagas ej mindre de egendomar, hvilkas bibehållande i kronans ego på grund af befintlig skogstillgång eller annan särskild anledning påkallas, än äfven, då jag lika med Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande anser kronan kunna framdeles komma i behof af en eller annan kronoegendom i de norrländska länen, de mer betydande egendomarne, för hvilka förvaltningskostnaderna ej heller kunna uppgå till något i förhållande till arrendet afsevärdt belopp. I fråga åter om gränsen mellan de egendomar, som böra bibehållas, och de, som böra säljas, synes mig densamma lämpligen böra uppdragas så, att till de senare räknas de egendomar, hvilkas arrenden ej

öfverstiga 500 kronor. Genom att bestämma gränsen sålunda, komma åtskilliga bland de egendomar, Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande af särskilda anledningar ansett böra i kronans ego bibehållas, att blifva från försäljning undantagna. Hvad åter angår de öfriga egendomar, hvilkas bibehållande åt kronan af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande ansetts särskildt önskvärdt, torde dessa vid beslut om försäljning böra uttryckligen undantagas.

Lika med domänstyrelsen anser jag att, då skogsmark blifvit fränskild, egendoms utbudande till försäljning bör föregås af en uppskattning af egendomens värde, företagen af personer, som enligt gällande bestämmelser verkställa arrendeuppskattningar. Ett sådant förfaringsätt torde erfordras då, efter skogens fränskiljande, dittills åsatt taxeringsvärde icke angifver värdet å den till försäljning afsedda del af egendomen.

I fråga om sättet för köpeskillingens användande ansluter jag mig helt och hållet till domänstyrelsens uppfattning, att medlen böra användas till inköp af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Jag hemställer derfore, att Eders Kongl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att medgifva:

att, med undantag af dels kronoskären Limön, Rönmalen och Granskär, dels de å Frösön belägna kronoegendomar, kronans samtliga i de norrländska länen belägna utarrenderade jordegendomar, hvilkas arrenden öfverstiga 200 kronor men ej öfverstiga 500 kronor och hvilkas bibehållande i sin helhet eller delvis åt kronan icke af befintlig skogstillgång eller annan särskild anledning påkallas, må, i den mån arrendekontrakten efter uppsägning eller eljest närma sig sitt slut, å offentlig auktion till den högstbudande försäljas under de i nådiga brefvet den 29 maj 1874 bestämda vilkor;

att innan sådan egendom, efter skogsmarks fränskiljande, utbjudes till försäljning, den till försäljning afsedda delen värderas i den ordning, som för arrendeuppskattningar är stadgad, och att kostnaden för sådan värdering må få utgå af samma anslag som resekostnader vid domänförvaltningen;

samt att köpeskillingarne må få användas på enahanda sätt, som är bestämdt i fråga om köpeskillingarne för de hemman och lägenheter, hvilkas försäljning eger rum enligt nådiga brefvet den 29 maj 1874.

Under förutsättning af bifall härtill, hemställer jag att Eders Kongl. Maj:t måtte, med ändring af nådiga brefvet den 13 april 1886, anbefalla

domänstyrelsen att på vanlig tid utarrendera de norrländska kronoegendommar, hvilkas försäljning icke nu blifvit af mig ifrågasatt.

På tillstyrkan af statsrådets öfriga ledamöter behagade Hans Maj:t Konungen i nåder bifalla hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt samt förordna, att proposition skulle till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. A vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

Axel Ädelgren.

Bil. litt. A.

Förteckning öfver de för statsverkets räkning i de
med arrenden öfver-

Fögderi.	Socken.	Egendomens namn.
<i>Gefleborgs län.</i>		
Gestriklands	Fernebo	Forss, indr. kompanichefsboställe
	Thorsåker	Vibygehyttan, d:o d:o
		Nordansjö, d:o fänriksboställe
	Hamränge	Åbyn, d:o öfverstelöjtnantsboställe
		Sveden, lägenhet under öfverstelöjtn.-bost. Åbyn
	Hille	Limön, m. fl. kronoskär
Södra Helsinglands	Valbo	Vall, kungsladugård
	Söderala	Norrbyn, indr. regementsskrifvareboställe
	Segebersta	Mårdnäs, d:o regementschefsboställe
	Bollnäs	Säfversta, d:o majorsboställe
		Säfversta, d:o kompanichefsboställe
	Alfta	Kyrkobyn, d:o majorsboställe
	Mo	Ede, d:o fänriksboställe
Norra Helsinglands	Regnsjö	Broddböle, d:o d:o
	Forssa	Hamre, d:o d:o
		Rålfsta, d:o kompanichefsboställe
Vestra Helsinglands	Bergsjö	Bolle med fäbodevallen Kitte, d:o löjtnantsboställe
	Jerfsö	Föränge, d:o löjtnantsboställe
	Arbro	Kyrkobyn eller Haga, d:o kompanichefsboställe
	Ljusdal	Gärde, d:o löjtnantsboställe
Antal egendomar = 20.		

norrländska länen utarrenderade jordegendomar
stigande 200 kronor.

N:o	Mantal.	Arrende- tiden utgår	1885 års taxeringsvärde.	Jordarrende.	Skogsarrende.	Summa.	
4	$\frac{3}{5}$	1892	27,000	—	493 42	430 —	923 42
4	$\frac{9}{20}$	1893	18,500	—	535 09	30 —	565 09
1	$\frac{1}{10}$	1889	6,200	—	280 89	41 —	321 89
16	1	1892	30,000	1,025	—	—	1,025 —
—	—	1892	500	40	—	—	40 —
—	—	1898	7,000	523	—	—	523 —
—	$2\frac{2}{5}$	1889	211,500	3,977	80	—	3,977 80
4	$\frac{7}{8}$	1892	16,100	409	47	15 —	424 47
2	$\frac{37}{192}$	1890	35,000	1,070	60	100 —	1,170 60
1	$\frac{7}{8}$	1892	18,000	460	20	—	460 20
2	1	1900	16,000	300	—	10 —	310 —
19	$\frac{15}{16}$	1895	30,000	650	—	—	650 —
1	$\frac{3}{8}$	1904	6,300	350	—	10 —	360 —
1	$\frac{33}{64}$	1905	8,000	330	—	—	330 —
5	$\frac{3}{4}$	1894	18,000	363	20	—	363 20
1	1	1895	24,000	600	—	180 —	780 —
1	$\frac{45}{64}$	1889	23,600	300	—	—	300 —
—	$\frac{25}{32}$	1891	10,000	232	23	—	232 23
9	$\frac{9}{16}$	1895	10,900	300	—	120 —	420 —
2	$\frac{235}{384}$	1894	10,800	118	77	150 —	268 77
Summa			527,400	—	12,359 67	1,086 —	13,445 67

Fögderi.	Socken.	Egendomens namn.	
		<i>Jemtlands län.</i>	
Norra	Lith	Söre, indr. majorsboställe	
		Handog, d:o furirsboställe	
		Åsmundgården, d:o kornettboställe	
	Hammerdal	Åsen, d:o fanjunkareboställe	
		Ede, d:o kompanichefsboställe	
		Rödön	Rödögården, d:o corpschefsboställe
	Östra	Näskott	Undrom, d:o d:o
			Undrom, d:o d:o
		Ragunda	Trollsåsen, d:o furirsboställe
		Håsjö	Skogen, d:o sergeantsboställe
Sundsjö		Östansjö, d:o furirsboställe	
		Stamnäs med Boda, d:o kompanichefsboställe	
Vestra		Brunflo	Bjärsjö, d:o
			Storviken, d:o ryttmästareboställe
		Näs	Grytan, d:o landskamrerareboställe
			Håkansta, d:o kronofogdeboställe
	Sonne	Stengärdet, d:o fanjunkareboställe	
		Åkeräng, d:o regementsskrifvareboställe	
	Södra	Frösön	Kungsgården, d:o corpschefsboställe
			Önet, d:o majorsboställe
		Oviken	Vestbyn, d:o regementsprofossboställe
			Knytta, d:o sergeantsboställe
Hallen		Håf, d:o landssekreterareboställe	
		Side, d:o kaptensboställe	
Norderö		Höla, d:o kompanichefsboställe	
		Brasta, d:o fanjunkareboställe	
Undersåker		Backen, d:o furirsboställe	
		Hårdsta, d:o fänriksboställe	
Offerdal	Säter, d:o sergeantsboställe		
	Ede, d:o löjtnantsboställe		
Alsens	Åberg, d:o fanjunkareboställe		
	Vången, d:o sqvadronschefsboställe		
Mattmar	Kjösta, d:o häradsskrifvareboställe		
	Berg	Galhammar, d:o kompanichefsboställe	

Antal egendomar = 34.

N:o	Mantal.	Arrende- tiden utgår	1885 års taxeringsvärde.	Jordarrende.	Skogsarrende.	Summa.
5	1	1905	24,000	—	760	—
1	$\frac{5}{12}$	1895	12,500	—	96	65
1	$\frac{1}{6}$	1895	28,000	—	188	83
5	$\frac{13}{36}$	1893	8,000	—	350	98
1	$\frac{11}{12}$	1898	15,000	—	802	60
1	$1\frac{1}{3}$	1904	30,500	—	755	—
2	$\frac{1313}{3960}$	1895	9,100	—	498	90
4	$\frac{511}{1584}$	1895	9,100	—	253	90
2	$\frac{13}{24}$	1898	9,100	—	274	40
1	$\frac{11}{21}$	1901	20,000	—	650	—
2	$\frac{5}{12}$	1892	12,000	—	230	—
1	$\frac{2}{3}$	1898	14,000	—	361	60
2	$\frac{1325}{3528}$	1898	10,100	—	228	—
2	1	1895	19,500	—	611	28
2	$\frac{1}{2}$	1894	19,500	—	150	—
1	$\frac{19}{24}$	1889	19,500	—	300	—
1	$\frac{2}{3}$	1889	8,000	—	250	—
1	$\frac{2}{3}$	1905	12,800	—	520	—
1	$2\frac{1}{2}$	1895	42,000	—	962	02
1	$\frac{8}{13}$	1895	15,000	—	701	68
1	$\frac{1}{3}$	1897	8,000	—	223	59
1	$\frac{1}{3}$	1895	5,300	—	438	72
1	$\frac{2}{3}$	1892	13,500	—	220	25
4	$\frac{25}{36}$	1904	10,200	—	388	—
1	1	1895	8,000	—	252	34
2	$\frac{1}{2}$	1896	7,700	—	133	83
1	$\frac{169}{376}$	1898	5,500	—	235	80
1	$\frac{1}{2}$	1895	8,800	—	209	22
1	$\frac{1}{3}$	1896	5,400	—	254	94
1	$\frac{1}{2}$	1904	10,000	—	600	—
2	$\frac{1}{2}$	1898	6,500	—	259	—
1	$1\frac{1}{3}$	1903	18,000	—	450	—
2	$\frac{13}{28}$	1889	8,000	—	218	10
1	2	1895	20,000	—	610	—
		Summa	472,600	—	13,439	63
					4,974	—
						18,413
						63

Fögderi.	Socken.	Egendomens namn.
<i>Vesterbottens län.</i>		
Första fögderiet	Umeå	Böleå, indr. corpscheffsboställe Vesterhiske eller Axla, d:o kompanicheffsboställe Grubbe eller Gran, d:o landshöfdingeboställe Vesterteg med utjorden Uttervik, d:o d:o Herrgårdan, en äng
Andra »	Burträsk	Gammelbyn eller Fredriksberg, d:o löjtnantsboställe
	Skellefteå	Sunnanå eller Nyborg, d:o kompanicheffsboställe Storkågen eller Strömsnäs, d:o kaptensboställe Sunnanå eller Strömsholm, d:o löjtnantsboställe
Antal egendomar = 9.		
<i>Norrbottens län.</i>		
Piteå	Piteå	Öjebyn eller Gran, d:o corpscheffsboställe Öjebyn, d:o majorsboställe Öjebyn eller Margretelund, d:o kompanicheffsboställe
Luleå	Neder Luleå	Bonäs, d:o regementsskrifvareboställe Gäddvik eller Gäddeborg, d:o fänriksboställe Sundebyn eller Luleågård, d:o kompanicheffsboställe
Kalix	Råneå	Rånbyn eller Andholmen, d:o d:o
	Neder Kalix	Stråkanäs eller Nynäs, d:o d:o
Antal egendomar = 8.		

Anm. Jemlikt särskilda skrivelser af kongl. domänstyrelsen skola de med * utmärkta egendomar men uppgifter å de arrendebelopp, som för dem erhållits, hafva ännu ej till kongl. styrelsen

N:o	Mantal.	Arrende- tiden utgår	1885 års taxeringsvärde.	Jordarrende.	Skogsarrende.	Summa.
6	1 $\frac{7}{32}$	1890	25,000	—	631 35	631 35
5	$\frac{1}{4}$	1895	6,500	—	368 03	368 03
1	1	1894	24,000	—	983 —	983 —
9	$\frac{17}{32}$	1888*	10,000	—	357 21	357 21
—	—	1894	3,000	—	250 —	250 —
6	$\frac{13}{32}$	1904	9,000	—	310 —	310 —
4	$\frac{21}{32}$	1893	17,000	—	258 —	258 —
1	$\frac{1}{2}$	1892	10,000	—	248 27	248 27
3	$\frac{3}{8}$	1905	11,500	—	270 —	270 —
		Summa	116,000	—	3,675 86	3,675 86
1	1 $\frac{1}{64}$	1895	40,000	—	907 62	907 62
21	$\frac{13}{64}$	1895	9,000	—	432 56	432 56
34	$\frac{41}{128}$	1888*	13,500	—	436 —	436 —
16	$\frac{19}{128}$	1893	7,500	—	482 12	482 12
4	$\frac{1}{4}$	1892	9,000	—	445 —	445 —
12	$\frac{49}{128}$	1895	17,100	—	272 56	272 56
10	$\frac{1}{4}$	1896	8,000	—	573 89	573 89
5	$\frac{1}{2}$	1887*	12,000	—	333 36	333 36
		Summa	116,100	—	3,883 11	3,883 11

genom vederbörande Konungens befallningshafvandes försorg utarrenderas från arrendetidens slut till midfastan 1889, inkommit.

Sammandrag.

	Antal.	Taxerings- värde.	Jord- arrende.	Skogs- arrende.	Summa.
Gefleborgs län	20	527,400—	12,359 67	1,086—	13,445 67
Jemtlands län	34	472,600—	13,439 63	4,974—	18,413 63
Vesterbottens län	9	116,000—	3,675 86	— —	3,675 86
Norrbottens län.	8	116,100—	3,883 11	— —	3,883 11
Summa	71	1,232,100—	33,358 27	6,060—	39,418 27

Stockholm och kongl. domänstyrelsens registrators- och aktuarie-
kontor den 1 december 1886.

A. W. Stahre.